WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 148. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 5-го СЕРПНЯ 1958. 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 5, 1958. No. 148 VOL. LXV.

ДОЛЛЕС ВИЇХАВ ДО БРАЗИЛІЇ ДЛЯ НАРАД З ПРЕЗ. КУБІЧЕКОМ

Державний секретар Джан Фостер Доллес

Вашингтон. — В неділю дня 3 серпня ц. р. державний секретар Джан Фостер Доллес виїхав літаком до Ріо де Жанейро у Бразилії для відбуття конференції з бразилійським президентом Хусцеліно Кубічеком та міністром закордонних справ Бразилії Франціско Неграо де Ліма. Від'їжджаючи з Вашингтону, Доллес заявив журналістам, що темою запляновяних нарад будуть важливі проблеми посередньої агресії, як теж війни та миру. Цим підтвердив Доллес здогад, що наради в Ріо де Жанейро будуть стосуватися справ Середнього Сходу, як теж і конференції на вершинах, що мала б відбутися в цій справі в рямцях Ради Безпеки ОН. В дальшому Доллес подав до відома, що темою нарад з Кубічеком і Лімою мала б бути теж справа скликання в найкоротшому часі спільної міжамериканської конференції для обговорення і вияснення існуючих непорозумінь між державами Західньої гемісфери, як також для обговорення розв'язки проблем співпраці цих країн. В міжамериканській конференції мали б взяти, згідно з пропозицією Кубічека, голови двадцяти й однієї американської республіки, але ЗДА воліли б, щоб найперше відбулася конференція міністрів закордонних справ цих держав. Відвідини Доллеса будуть тривати не три дні, як пляновано початково, але тільки два дні з того огляду, що Доллес мусить зайнятися вже найближчими днями підготовою справ зв'язаних із конференцією „на вершинах". Доллеса супроводить під час його поїздки до Бразилії Енкріо Г. Бардінг, асистент державного секретаря для публічних справ, Томас С. Манн, асистент державного секретаря для господарських справ, Рой Р. Рюботтом, асистент секретаря для міжамериканських справ, Джозеф Н. Грін, юн. асистент державного секретаря для спеціяльних доручень й урядовець цього ж департаменту для бразилійських справ Ернест В. Сіракюза. Наради починаються у вівторок дня 5 серпня ц. р. Як повідомляють з Ріо де Жанейро, програма відвідин Доллеса в столиці Бразилії є секретною з огляду на те, що бразилійські студенти, за прикладом студентства Венесуелі і Перу під час відвідин Ніксона, хотіли б використати приїзд Доллеса для влаштування протиамериканських демонстрацій. Бразилійський уряд започаткував низку запобіжних заходів для охорони Доллеса й американської делегації, як теж для протидіяння можливим антиамериканським виступам, що їх студенти організують за ініціятивою бразилійської комуністичної партії, діяльність якої заборонена законом.

ЗДА з успіхом випустили далекосяжну ракету „Атлас Б"

Кейп Канаверал, Флорида. 2-го серпня вдалося летунству з повним успіхом випустити далекосяжну керовану балістичну ракету типу „Атлас-Б", яка може летіти на віддаль 6,325 миль. Це є три-ступнева найсильніша досі випущена ракета в ЗДА. Ця стотоннова ракета складається з трьох частин, дві перші мають допоміжне завдання спричиняти те, щоб остання частина могла дальше летіти разом із нуклеарною бомбою. Ракету вигущено 2-го серпня в 5:16 годині по полудні. Вилет ракети супроводив гук і блиск із помаранчевим полум'ям. „Атлас-Б" спочатку летів просто вгору, щораз збільшуючи свою швидкість впродовж перших 50 секунд, а після того звернувся в південно-східнім напрямку, летячи зі швидкістю 15,000 миль на годину. П'ять мінут після випущення „Атласа" летунство повідомило, що інструменти звітували про нормальний лет. В цьому повідомленню стверджується таке: „Це є перший успішний пробний лет, в якому використовуються всі три частини ракети". Ціла пропульсійна система має понад 350,000 фунтів погонної сили, і тому „Атлас-Б" може летіти на віддаль 6,325 миль. Під час перших, давніших випробувань, використосусано тільки перші дві частини і тоді випускали цю ракету на віддаль тільки 600 миль. Цей перший успішний лет ракети „Атлас-Б" треба вважати за великий крок цієї країни до того, щоб ЗДА могли мати такі далекосяжні керовані балістичні ракети, які могли б на інші континенти вистрелювати атомову зброю. Летунство повідомляє, що випущена ракета „Атлас-Б" в дні 2-го серпня не пролетіла повних 3,325 миль, бо їй було визначено коротшу ціль, подібно як і під час попередніх проб, коли ракети долітали до 600 миль, а тепер вона долетіла до 2,800 миль, згідно з пляном.

Д-р М. Айзенгавер рекомендує позички для латинських держав

Вашингтон. — Брат Президента д-р Мілтон Айзенгавер 1-го серпня скінчив свою 20-денну поїздку доброї волі по країнах Середущої Америки і негайно здав звіт в Білому Домі, під час якого рекомендував здійснити трипунктову програму, щоб поправити взаємини ЗДА з Південною Америкою. 1. ЗДА повинні обдумати справу позичок (не дарунків!) державам на півдні від цієї країни. — 2. ЗДА повинні піти на руку південно-американським країнам і встановити тривкіше і корисніше відношення між цінами на сирівці і на випродуковані товари. — 3. Подбати про те, щоб негайно в цілій Західній Півкулі настало краще зрозуміння програми, цілей і політики ЗДА. Президент Університету Джана Гопкінса д-р Мілтон Айзенгавер сказав, що його поїздка ствердила прихильне становище до ЗДА серед більшости провідників і народів в латинських державах, які є „приятелями цієї країни. Ця більшість не дозволила маленькій меншині змовлятися на те, щоб порізнити нас", твердив д-р Мілтон Айзенгавер. Та він твердить, що не тільки ЗДА повинні змінити свою політику до інших держав Америки, бо те саме мають зробити і латинські держави. „І вони це зроблять", сказав висланець Президента, який не стрінув жадних ворожих виступів проти себе, хоч був гостем в Нікарагві, Гондурасі, Гватемалі, Коста Ріка, Ель Сальвадорі і Панамі. Президент вітав свого брата і його 19-річну доньку Рут, яка їздила разом із своїм батьком, на летовищі у Вашингтоні, хотячи цим підтвердити, що прикладає поважне значення проблемі відносин між ЗДА і рештою Америки.

ЗДА НЕ ХОЧУТЬ НАСЛІДУВАТИ СССР У ДИКТУВАННІ МАЛИМ ДЕРЖАВАМ

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР ВІДКИНУВ У РІШУЧІЙ НОТІ ПРОЄКТ КОНФЕРЕНЦІЇ „НА ВЕРШИНАХ" У СПРАВІ СЕРЕДНЬОГО СХОДУ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер заявив Нікіті Хрущову у своїй ноті з минулої п'ятниці 1 серпня ц. р., що ЗДА не хочуть такої конференції „на вершинах", яка мала б встановити новий політичний порядок для малих держав, бо це означало б наслідування Совєтів із накидуванням малим державам своєї волі. Тому Президент підтримав своє попереднє становище, що покликаною для таких вирішень є Рада Безпеки Об'єднаних Націй. Президент заперечив, наче б ЗДА хотіли проволікати справу і наче б різниці між ЗДА й СССР були процедурального характеру щодо характеру конференції, місця і часу її переведення та складу учасників. Президент підкреслив, що ці різниці мають сутній, а не формальний характер і стосуються саме підходу до малих держав. През. Айзенгавер, відкинувши ще раз Хрущовий закид щодо „агресії" на Середньому Сході, підкреслив з свого боку, що не „агресія" ЗДА загрожує мирові, а „посередня агресія інших". — Однаково ЗДА, як Англія зголосила в Об'єднаних Націях формальне внесення, щоб зійшлася Рада Безпеки за 28 статтею чартеру, яка допускає дискусію між головами урядів та міністрами. Приготуваннями до тієї нової конференції займаються з американського боку заступник державного секретаря Християн А Гертер і радник державного департаменту Фредерік Райнгард, бо сам Дж. Ф. Доллес виїхав до Бразилії. Головна ціль найближчої конференції „на вершинах", яка відбулась би в половині цього місяця в Ню Йорку або в Женеві, — взяти — як заявив державний секретар Доллес на своїй пресовій конференції в минулий четвер — під міжнародну контролю постійну посередню агресію Совєтів, яка загрожує світовому мирові. За пресовими твердженнями — ЗДА хочуть з'ясувати на такій конференції, що вони, ЗДА, готові навіть силою протиставитись совєтській методі підривання ладу й порядку в щораз іншій державі та створювання вічного неспокою.

У Ливані почали демобілізувати цивільні ватаги

Бейрут. — Однаково по стороні уряду, як збройної опозиції почалось в Ливані повільне роззброювання існуючих там від травня цього року цивільних „армій". Провідник найсильнішої партизанської групи, Камаль Юмблят, видав приказ своїм круглo 2,500 партизанам скласти зброю в його головній кватирі у горах. Зате інший опозиційно-повстанський провідник, кол. прем'єр Саеб Салям, заявив, що його люди в цілій одній дільниці Бейруту далі стоятимуть під зброєю, поки не відійдуть з Ливану американці і поки не перестане урядувати президент Каміль Шамун. Вибраний в минулий четвер 31 липня ц. р. новий президент генерал Фуад Шегаб перейме урядування щойно 23-го вересня ц. р. Він переговорював уже також з Саебом Салямом, заходючись біля створення уряду. Тим часом урядуючий ще давній уряд рішив покищо не резиґнувати. Американський амбасадор в Ливані Роберт МекКвінток ставиться оптимістично до дальшого розвитку тамошніх подій. І він і командант американських збройних сил на Середньому Сході, адмірал Джеймс Галловей відмовились сказати будь-що більше про можливості відкликання американських військ з Ливану, як те, що заявив був державний секретар Доллес, а саме, що ця справа залежить від становища леґального уряду в Ливані і загальної тамошньої ситуації. Тим часом до Ливану прибули нові американські частини силою 2,000 вояків із цілим бойовим озброєнням і вирядом. Так само в Йорданії англійці дістали нові підкріплення.

ХРУЩОВ І МАО ТСЕ-ТУНҐ ПЕРЕВЕЛИ НАРАДУ В ПЕЙПІНҐУ

У СПІЛЬНОМУ КОМУНІКАТІ ВИСЛАВЛЯЮТЬ СВОЮ ПРИЯЗНЬ ТА ПОГРОЖУЮТЬ „ЗНИЩИТИ ІМПЕРІЯЛІСТИЧНИХ ВОЄННИХ МАНІЯКІВ"

Пейпінґ. — Від четверга в минулому тижні до неділі 3 серпня включно совєтська делеґація в Нікітою Хрущовим у проводі переводила наради з комуно-китайськими головачами з Мао Тсе-тунґом на чолі. У проголошеному в неділю, наприкінці тієї несподіваної большевицької візити, спільному комунікаті підкреслюється „сердечність і щирість", з якою проводилися ті розмови, як теж „приязнь, союз і взаємну підтримку" СССР і комуністичного Китаю. Комунікат прославляє комунізм і його поступи. — „Політика миру — кажеться в комунікаті буквально — Китаю і Совєтського Союзу здобула щораз більшу загальну симпатію і підтримку збоку народів світу". У тому самому пропаґандивно-большевицькому тоні говориться про „миролюбні" країни, вичисляючи за іменем кількакратн Індію, Індонезію, З'єдинену Арабську Республіку і Ірак. У комунікаті гостро таврується „агресивний імперіялістичний бльок, очолюваний монополістичними групами З'єдинених Держав" який, — мовляв — „уперто протиставиться мирному співіснуванню, постійно відмовляється відпружити міжнародну атмосферу, робить перешкоди в зустрічі голів урядів великих держав та збільшує приготування до нової війни і погрози під адресою миру і безпеки всіх народів. Імперіялістичні сили є ворогами миру, демократії, державної незалежности і соціялізму..." Комунікат Хрущова й Мао Тсетунґа твердить, що „агресивний бльок західніх держав штовхнув знову світ над беріг воєнної катастрофи." — Автім — кажеться там буквально — вони повинні знати, що коли б імперіялістичні світові маніяки накинули народам світу війну, то всі країни і народи, які люблять мир і свободу, об'єднаються задля зметення імперіялістичних агресорів та встановлення тривкого світового миру". По суті, у тому комунікаті „жадається" скликання конференції голів урядів та негайного відкликання американських і англійських військ з Ливану й Йорданії. Наприкінці комунікату натавровується ревізіонізм, як „головну небезпеку для комуністичного руху" — та вказується, як на виразника тієї ревізіоністичної небезпеки, на Лігу комуністів в Югославії. У пейпінґському з'їзді взяли участь з совєтського боку Нікіта Хрущов, діючий заступник міністра закордонних справ Василій Кузнецов, мін. обор. маршал Родіон Маліновський і член партійного секретаріяту Борис Пономарьов. З комуно-китайського боку засідали Мао Тсе-тунґ, прем'єр Чу Ен-лай, комуно-китайський міністер задордонних справ Чен-ї і інші.

За коментарями преси, ця конференція мала на цілі підкреслити в очах азійсько-африканських „невтральних" країн активність комуністичного світу, ще раз запевнити їх про „миролюбність" і співіснувальну тенденцію комуністів та розвіяти плітки на тему розбіжностей між Москвою і Пейпінґом щодо пляну конференції на вершинах. Пейпінґська конференція — твердять газети — зменшила шанси переведення конференції в рямцях Ради Безпеки Об'єднаних Націй. Нав'язуючи до того звороту в совєтсько-китайському комунікаті, в якому говориться про „тверду підтримку" збоку СССР і комуністичного Китаю для „національних самостійницьких рухів народів в Азії, Африці і Південній Америці", державний секретар Дж. Фостер Доллес, безпосередньо перед своїм відлетом до Бразилії зауважив, що коли Хрущов збирається „підтримувати самостійницькі рухи в Південній Америці", то „може радше зайнявся би цією справою ближче, у себе дома."

Конґрес поспішно вирішує торговельний договір і фармерську програму

Вашингтон. — Конґрес наставлений на те, щоб якнайшвидше закінчити свою працю та почати відпочинок, а пізніше виборчу кампанію, бо цього року вибирається всіх конґресменів і третину сенаторів. В цьому тижні Конґрес задумує вирішити дві важливі справи: взаємний торговельний договір із заприязненими закордонними країнами і фармерську програму. Крім того ще треба вирішити законопроєкт про допомогу закордонові та деякі видатки для урядових агенцій. Конґрес плянує закінчити сесію 16-го серпня, і тому мусить поспішати, щоб до того часу можна було ухвалити найконечніші законопроєкти, які чекають на полагодження. Торговельний законопроєкт узгіднює спільна конференція, складена з сенаторів і конґресменів. Уряд домагається продовжити торговельний договір на 5 років, і Палата була погодилася на це, а Сенат голосував за 4-річне продовження. Але тепер несподівано Палата домагається, щоб той договір продовжити тільки на три роки. Це робить Палата із тактичних причин, бо хоче тим способом виторгувати обмеження повновластей Президента. Конґрес міг би більшістю двох третіх голосів уневажнювати зменшення мита, яке зарядив би Президент. Цього тижня Палата вирішуватиме і фармерську програму. Прихильники уряду стараються про те, щоб Палата погодилася на проєкт Сенату, згідно з яким мала б бути зменшена допомога фармерам.

Палата проти двобільйонового проєкту публічних робіт

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 1-го серпня більшістю 187 до 173-ох голосів відкинула законопроєкт про признання 2,000,000,000 долярів на позички місцевим самоуправам для поборювання економічної рецесії при допомозі публічних робіт. Проти голосували 151 республіканець і 36 демократів,, головним чином із півдня. За внеском голосувало 151 демокарт і 22 республіканці. Гадають, що президент Айзенгавер був би поставив „вето" проти цього законопроєкту, коли б Конґрес був його ухвалив. Уряд твердить, що публічні роботи можна було почати аж за кілька або й кільканадцять місяців, а через той час рецесія може покінчитися. Сенат прийняв подібний законопроєкт, але призначив був на публічні роботи 15-го квітня тільки один більйон долярів. Уряд звертає увагу, що зростає федеральний дефіцит, і не було б готівки на позички для публічних робіт.

ЗДА відкликали свою морську піхоту на Кубі

Вашингтон. — Державний департамент повідомив 1-го серпня, що відкликав відділ піхоти, який мав охороняти водопроводи американської фльотової бази на Кубі. Проти висилки американської морської піхоти протестував провідник кубинських повстанців Фідель Кастро і називав це порушенням кубинської незалежности й суверенности та казав, що ЗДА помагають тим способом урядові президента Батісти, який забрав свої війська, які пильнували водопроводів. Уряд ЗДА відкликав своїх вояків, бо не хотів допустити до того, щоб могло прийти до якогось збройного випадку між вояками морської піхоти і повстанцями. Представник Кубинської амбасади у Вашинґтоні повідомив, що службу коло водопроводів на ріці Ятерас знову виконуватимуть урядові війська президента Батісти.

Чіянґ Кай-шек радить підсичувати повстання в СССР і ком. Китаї

Тайпей. — Президент національ - китайської республіки Чіянґ Кай-шек звернувся з закликом до західніх великодержав, щоб протиставити совєтській і комуно - китайській політиці посередньої агресії ту саму методу, себто, щоб підсичувати всіми доступними й можливими способами існуючий за залізною завісою неспокій. Чіянґ Кай-шек пропонує проголосити публічно застосування „відплатної стратеґії". Він уважає, що тільки така поведінка може довести практично до цілі, себто омннути велику війну та водночас ствирити для Совєтів стільки турбот всередині їхньої імперії, що вони не зможуть займатися своєю підривною роботою у широкому світі. Чіянґ Кай-шек уважає за потрібне і доцільне підсичення внутрішніх зривів у Совєтах, як також відновлення на широку мірку громадянської війни на китайському суходолі. Зате Чіянґ Кай-шек ставиться з найбільшим скептицизмом і недовір'ям до практичної вартости всяких конференцій з большевиками над замиренням у світі.

ЗДА й Англія визнали новий режим в Іраку

Багдад. Американський амбасадор Волдемар Дж. Ґалман в Іраку повідомив офіційно в мин. суботу новий уряд в Іраку, що прийшов до влади внаслідку кривавого військового перевороту 14 липня ц. р., що ЗДА визнали той новий режим. День раніше те саме зробила Англія. Негайно після того офіційного акту — надзвичайний амбасадор Президента на Середньому Сході, Роберт Морфі, прилетів з Ливану до Іраку і перевів довгі наради з новим прем'єром, генералом Абдулем Карім аль-Кассемом, міністром закордонних справ Абдулем Яббар Йомардом, міністром плянування Садіком Шаншалем й іншими людьми нового іракського режиму. Узв'язку з цими розмовами відбулася двогодинна нарада нового іракського уряду. Визнання нового режиму Англією й ЗДА прийшло після заяви нового режиму, що він лишається вірним постановам чартеру Об'єднаних Націй. Морфі у своїх розмовах торкався справи дальшої економічної допомоги ЗДА для Іраку, постави Іраку до Багдадського пакту, де Ірак все ще є формальним членом і тп. Король ЙорданіїГуссейн проголосив розв'язання Арабської Федерації Іраку і Йорданії.

Канадійці домагаються атомової зброї від ЗДА

Колорадо Спрінґс, Колорадо. — Кваліфіковані обсерватори в Північно - Американській Повітр'яній Оборонній Команді (НОРАНД) передбачають, що Канадійці на найближчих нарадах представників обох країн (ЗДА і Канада) порушать справу атомової зброї, якою досі можуть користуватись тільки ЗДА, і тільки американські літаки можуть її перевозити понад Канадою. 4-го серпня у Вашинґтоні почалися наради між канадійським міністром оборони Джорджом Пірксом і секретарем оборони Нілем Г. МекЕлроєм. Щоб ЗДА могли передати атомову зброю Канаді, на це треба зміни американського закону. Дотеперішній американський атомовий закон дозволяє давати атомову зброю тільки тим приязним державам, які зробили поступ в продукції атомової зброї (Англія). Але представник Канади заявляє, що ЗДА можуть дати і їй ті самі інформації про атомову зброю, які дістає Англія.

В Канаді відбулася велика зустріч українців ЗДА і Канади

„Київ" біля Торонта. — В неділю дня 3 серпня ц. р., відбулася тут велика зустріч українців ЗДА і Канади для відзначення сорокових роковин незалежности Української Народної Республіки. У зустрічі взяло участь яких 3,000 осіб. Започатковано її Архиєрейською Службою Божою, яку відправив ВПреосв. Архиєпископ Східньої Канади Михаїл в співслуженні численного духовенства. Програму зустрічі, на яку склалися в дальшому промови та привіти і концерт, відкрив короткою промовою голова СУЖЕРО й організаційного Комітету Олександер Сосна, покликаючи до проводу урочистости п. Миколу Приходька, відомого письменника і журналіста. Основну доповідь виголосив голова УРСоюзу А. Ватюк і після нього промовляли ген. М. Садовський в імені УНРади та її Виконного Органу, М. Степаненко від Координаційної Ради Організацій Революційного Руху ЗДА і Канади, Микола Гринь, голова ОДУМ у Канаді, та письменники Анатоль Галан від ДОБРУС'у. На програму концерту, що відбувся під проводом мистця - декляматора Ростислава Василенка, склалися виступи квінтету Капелі Бандуристів ім. Шевченка, деклямація Р. Василенка, сольоспів М. Мінського, виступи ОДУМ з Ст. Кетеринс, хору з Гемілтону, Л. Сірко, Л. Момота, Є. Момота, О. Говалешка, Юного ОДУМ з Ошави та Зіни Роман. У рямцях зустрічі відбулися теж спортові змагання і забави.

В АМЕРИЦІ

● **Новий американський штучний сателіт „Експлорер ч. 4-ри"** кружляє довкола Землі із швидкістю 16,250 миль на годину, роблячи впродовж одного дня 390,000 миль. Науковці стверджують, що всі апарати і інструменти в цьому сателіті працюють дуже добре.

● **Готелевий урядовець в Фініксі, Арізона, Роберт Джорден,** ідучи вранці до бюра, побачив на хіднику якусь шмату. Він підняв її і вкинув до коша з сміттям. Через годину він пригадав собі ту шмату, вернувся до коша, витягнув її, розгорнув і... знайшов кілька тисяч долярів. Знахідку він передав поліції.

● **65-річний Роберт Гікс із Мейдену, Пів. Каролайна,** начитавшися старозавітнього пророка Ісаії завів собі п'ять жінок. Його заарештовано за многоженство, і він незабаром буде відповідати за те перед судом. Пророк Ісаія писав: І вхопиться в той час сім женщин одного мужчини і скажуть. Свій хліб будемо їсти й свою одежу носити, аби можна нам твоїм іменем зватися, — зніми з нас сором". Ісаія писав про жінок, що „хапалися" чоловіка, а Гікс зробив навпаки.

● **Сенат передав до Білого Дому законопроєкт** про створення 21-членної Комісії для відзначення 350-річчя відкриття ріки Гудсон і озера Чемплейн. На переведення святкувань та на прийняття закордонних достойників призначено 50,000 дол.

● **У Нейпервіллі, Іллиной,** 31-го липня в Центральному парку з участю Санта Кло і дитячого театру із „яселками" відсвятковано Різдво, Це вже п'ятий раз відзначують в цьому містечку Різдво в липні з тої причини, що місцева оркестра, яка виконує колядки, грає тільки влітї.

● **46-річний Доналд С. Руссер у Голлівуді, Каліф.** упився в барі і заснув. Коли прокинувся, у барі вже не було нікого, і бар був замкнений. Він телефонував на поліцію, але не міг подати адреси, де знаходиться. — Я вам зараз скажу, — сказав поліцистові Руссер, пішов до дверей і вибив в них шибу, після чого задзвонив алярмовий дзвінок. За кілька хвилин прибула поліція. Руссер мусів заплатити за розбиту шибу.

У СВІТІ

● **Технічний факультет мюнхенського університету** дістав від американського уряду 350,000 дол. на атомовий реактор, потрібний для дослідження атомової енергії. Чек на цю суму передав у Вашинґтоні від Комісії атомової енергії Джон МекКейн західньо - німецькому шарже д'аффер, Францові Крапфові.

● **Англійська королівська родина** і члени англійського уряду були присутні на поминальній Богослужбі в честь убитого іракського короля Фейсала II-го та його дядька, наслідника престолу Абдулли Іллала.

● **У школі в Гастінґс, в Англії,** виховується 11-річний брат йорданського короля Гуссейна, Гассан. У зв'язку з закликами радіовисильні в Каїро, убити короля Гуссейна, як „зрадника", англійські детективи пильно бережуть малого Гассана.

● **Чеський генерал-полк. Вацлав Кратохвіль** упав жертвою партійної чистки. Його виключено з центрального комітету і усунено з становища шефа генерального штабу. На його місце призначено ген. - поручника О. Ритіра. Причини тієї зміни не подано.

● **Марокканська поліція** арештувала кореспондента великого паризького щоденника „Фіґаро", Анрі Дюклера, перетримала ніч на поліційній станиці, а над ранком посадила на літак і відіслала до Франції. У відповідь на протест амбасадора Франції марокканський прем'єр Валафрей заявив, що Анрі Дюклер постійно вміщував невірні й образливі для марокканців дописи та шкодив добрим марокканько - французьким взаєминам. У Марокко заборонено газету „Фіґаро".

● **Іміграція жидів до Ізраїлю** сильно підупала у зв'язку з неспокоєм на Середньому Сході. Ізраїльський уряд проєктував спровадити в 1958році 40,000 іміґрантів, головно з північної Африки. Тим часом до 1-го липня ц. р. приїхало до Ізраїлю тільки 8,534 нових іміґрантів. Передбачують, що до кінця року не буде їх більше, як 16,000. Світова Жидівська Аґенція, яка в головній мірі фінансує іміграцію жидів до Ізраїлю та їхнє там влаштування, видасть в цьому році на цю ціль 122 мільйони долярів. Ізраїльський вважає, що це дуже мала сума на таку справу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИБОРИ В АРКЕНЗО

У вівторок 29 липня ц. р. відбулися в стейті Аркензо правибори кандидатів Демократичної партії на стейтового губернатора. Управнених до голосування в усьому стейті, що нараховує за переписом з 1951 року 1,909,511 осіб, у тому числі 426,639 муринів, було 499,955 білих і тільки 64,023 муринських мешканців. Невеличка кількість республіканців у тому стейті, включених у число управнених, не брали участи в голосуванні. За підрахунком голосів з 2,241 виборчих домівок (на всіх 2,321) — 255.086 голосів дістав теперішній губернатор стейту Орвел Е. Фобус, а два його демократичні суперники дістали разом неповна 115,000. Ця перемога Орвела Е. Фобуса тим знаменніша, що він уже двічі був губернатором, і в історії того стейту відомий до цього часу тільки один випадок відступлення від традиційного звичаю — не вибирати того самого губернатора на третю каденцію. Політичний зміст цих виборів у тому, що вони проходили під знаком полеміки на тему расової сеґреґації чи інтеґрації в школах. Губернатор Фобус здобув у минулому році сумну славу своєю поставою проти приймання школярів-муринів до середньої школи в Літтл Року. Він покликав був 3 вересня 1957 року національну ґвардію, яка не допустила до школи 9 записаних туди муринських дітей. Коли він відмовився запевнити спокій у місті на випадок, якщо муринські діти відвідуватимуть школу, а місцева поліція визнала свою безсильність у тій справі, президент Айзенгавер 24 вересня минулого року вислав до Літтл Року військо, під охороною якого муринські діти ходили до школи аж поки не роз'їхались на ферії.

Губернатор Фобус прославляв вислід минулотижневих виборів, як „засудження народом нелеґального втручання федерального уряду в справи стейту, який страхітливо зловжив федеральними баґнетами на вулицях американського міста і в коридорах публічної середньої школи". Практичний вислід цих виборів буде — за загальним ствердженням преси — зміцнення спротиву південних прихильників дальшої сеґреґації білих і чорних в школах та в публічних закладах і зростання труднощів з уведенням в життя ухвали Найвищого Суду з 15 травня 1954 року про незаконність такого расового поділу. А якраз тепер відбувається судовий процес у зв'язку з пропозицією шкільної ради центральної середньої школи Літтл Року — відкласти приймання муринських дітей у ту школу до 1961 року. У своїй передвиборчій кампанії губернатор Фобус запевняв, що в такій ситуації, як була в 1957 році, він повівся б знову так само. Іншими словами, знову погрожував протиставити муринським школярам національну ґвардію. На тлі тієї його акції і цієї заяви ще яскравіше виявляється демагогічність його закиду, що Президент баґнетами вводить муринських дітей до школи. Чи не гірша провина — баґнетами забороняти дітям користатися з шкільної науки?!

Величезна більшість американських газет, за вийнятком нечисленних, що одверто підтримують південний расовий поділ, — осудили вислід правиборів в Аркензо, як жалюгідний для того стейту і для доброї слави цілої Америки. Нема сумніву, що большевицька пропаґанда використає цю подію для очорнювання Америки в цілості, як назадницької держави, що плекає „традиції невільництва". Залишаючи на боці большевицьку пропаґанду — вибори в Аркензо ускладнять не тільки расову проблему в ЗДА, але й внутрішні відносини в Демократичній партії, піддавши під сумнів практичну вартість її офіційної програми, що пропаґує інтеґрацію. Голосування в Аркензо підважило повагу Найвищого Суду і було явною демонстрацією проти Президента, який, висилаючи минулого року військо до Літтл Року, строго тримався букви закону і діяв проти його порушників.

Це останнє голосування в Аркензо кинуло сумне світло на все ще дуже сильні впливи прихильників расового поділу. Воно стало доказом, що закипілі сторіччями звичаї, погляди і пересуди не можуть минутися так швидко, як цього хотіли б великі реформатори, що завжди своїм віщим духом випереджують маси. На тлі расових антаґонізмів в південних стейтах Америки все ще можлива демагогія, бо вона є ідеальною союзницею всяких пристрастей. У даному випадку в передвиборчій кампанії вживано не тільки демагогічних арґументів расового характеру, але й надзвичайно для мешканців південних стейтів вразливого арґументу — здогадного „безправного" встрявання федеральної влади — президента, суддів і війська — у „внутрішні" справи стейту. Очевидно, що ці арґументи можуть штовхнути виборця до виборчої скриньки, але можуть зупинити колеса історії. Таке голосування може дещо сповільнити неминучий процес повного расового зрівняння, але його не зупинить.

НОВІ НАДІЇ І НОВА МЕТУШНЯ

Півтора року тому, ще в березні 1957 р., провід організації Лемкосоюзу, який ще й досі не хоче визнати лемків частиною українського народу, намагаючись створити з них якусь окремішню „лемковську" націю, вирішив відновити діяльність Лемковського Реліфового (Допомогового) Комітету із завданням повести широку збіркову акцію для лемків, що перебувають у Польщі, виселені в 1947 році із своїх земель. До проводу цього комітету обрано тоді промисловця Петра Гардого і священика Иосифа Федоронка, які почали робити заходи для започаткування своєї допомогової акції, узалежнюючи її від висліду переговорів, що мали б відбутися у Варшаві між представниками польського уряду і делеґацією Лемковського Реліфового Комітету.

„Тота дипломатична робота" п. Гардого завершилася 25 липня 1957 р. відвідинами в польській амбасаді у Вашинґтоні, під час яких в імені Реліфового Комітету висловлено прохання до польського уряду уможливити переселеним лемкам поворот на їхню землю і водночас із цим дозволити лемкам у ЗДА, об'єднаним у Лемко-Союзі, зорганізувати грошову допомогу для лемків у Польщі. Друга авдієнція в цій справі відбулася 15 жовтня м. р. вже не тільки в польській амбасаді, але також для відповідного „натиску", в совєтській амбасаді у Вашинґтоні. Службовцям однієї й другої амбасади (представників Лемковського Рел. Комітету приймали тільки урядовці, а не амбасадори) передано тоді писані польською і російською мовами „меморандуми" з проханням дозволити зорганізувати в Польщі окремий комітет для контакту з Лемковським Реліфовим Комітетом у ЗДА, уможливити лемкам поворот на відібрані їм господарства і ґарантувати лемкам, розкинутим у Польщі, свободу віровизнання і мови.

Але всі ті заходи не дали ніяких успіхів, і Лемковський Реліфовий Комітет не одержав ніякої відповіді на свої „меморандуми", не зважаючи на те, що телеграфував у цій справі до Варшави 19-ий головний З'їзд Лемко-Союзу, що відбувся восени минулого року, і що до Варшави, а то й Москви їздив в листопаді-грудні того ж року голова Комітету п. Гардий. У Варшаві П. Гардий довідався від відповідного міністра, що „жадних лемків ніт, лем українци", а в Москві почув, що Совєтський Союз не може встрявати у . . . внутрішні справи Польщі й інтервеніювати в справі покращання ситуації поселених там українців.

У міжчасі ситуація лемків в Польщі погіршилася до такої міри, що єдиним виходом для них залишився виїзд до Совєтського Союзу. Всі офіційні балачки про конечність „направити кривду" виселеним українцям перекреслено низкою урядових актів, якими припинено в основному не тільки стихійний рух за поворот лемків „на своє", але й навіть уділювання рекомпенсати за відібрані їм господарства. Що більше, в березні ц. р. прийнято закон про заборону приділювання землі і про встановлення примусу її купувати, чим дорешти знівечено для українців будь-яку можливість вернутися на рідну землю. І нарешті, для застрашення незадоволених й обманутих українців започатковано останніми місяцями акцію „боротьби з українським націоналізмом" серед українського населення у Польщі.

В такій ситуації і після такої „підготовки" в терені польський комуністичний уряд рішив дати відповідь на пересланий йому ще в липні минулого року „меморандум" Лемковського Реліфового Комітету і дозволив йому прислати до Варшави делеґацію для „особистих переговорів" у справах порушених у „меморандумі". Несподівана відповідь польського уряду приголомшила новими досить безпідставними надіями провід і членів Лемко-Союзу і згаданого Реліфового Комітету, і вони, заметушившися, на своєму засіданні, скликаному „екстренним" порядком 26 липня ц. р. в Карпаторуському Центрі в Йонкерсі, вирішили вислати негайно делеґацію до Варшави для переговорів з представниками польського уряду. В склад тієї делеґації обрано Петра Гардого (як заступника Ваня Адам'яка), адвоката Якова Русина (заступник — прот. о. Роман Саміло) й Анну Ющак (заступник Ярослав Кобан). Делеґація мала б виїхати вже найближчим часом, щоб могти вернутися до ЗДА на запляноване Лемковський Всенародний Конґрес. Під час цього засідання зроблено теж „пересмотр" переданої польському урядові програми діяльности Реліфового Комітету, але в якому напрямі переведено зміни, до прилюдного відома не подано.

Орган Лемко-Союзу в ЗДА і в Канаді „Карпатська Русь", що є водночас органом Карпаторусского Общества в Канаді пише у вступній статті („К. Р.") з 1 серпня ц. р.), що „початок новой будучини зроблений" і зв'язує з польською відповіддю великі надії. Такі, до речі, які зв'язував з поїздкою П. Гардого до Варшави і до Москви.

ПОТРІЙНЕ ОБЛИЧЧЯ СОВЄТСЬКОГО МАРСА

Про совєтську збройну силу появляються в пресі різні вістки, здебільша репортерського порядку, мовляв, Совєти зменшують кількість війська і т. п., а лише зрідка чуємо голоси фахівців, які рахуючи большевицькі дивізії та оцінюючи їх потенціял, такого зменшення не виявляють.

Одну з поважних спроб оцінити бойовий потенціял совєтської збройної сили на випадок третьої світової війни зроблено в англомовному „Бюлетені" ч. 2/1958 Інституту для вивчення СССР в Мюнхені (Німеччина). Фахівець того Інституту показує два обличчя совєтського вояка тоді, коли в дійсності той вояк має три обличчя. Оце третє обличчя має особливе значення, коли йде про реальну оцінку потенціялу совєтської збройної сили.

Передаємо в скороченні основні думки „Бюлетеню":

Совєтська збройна сила започаткувалась в роках революції 1917/1920 років. Протягом 40 років вона зросла в потужну силу з атомовою зброєю та збройною індустрією. Протягом того часу переформувалась і совєтська військова доктрина, перейшовши від ідей компартійного догматизму до ідеї великопросторної московської імперії. Завданнями тої сили є тепер вести хвилеву чи перманентну, холодну чи гарячу, малу чи велику війну з вільним світом.

Ближчі досліди виявляють, що та сила має роздвоєну душу. Це доказують її бойові дії, зокрема, в другій світовій війні. Військові фахівці погоджуються, що совєтський вояк має дуже добрі бойові властивості, але рівночасно він має подвійну душу. Виявом тієї подвійної душі є такі факти: з одного боку вона знаменито билась на фронтах, а з другого піддавалася навіть без спротиву ворогові. З одного боку добре билась за імперію, а з другого добровільно переходила на сторону ворога і навіть билась з ним на спілку проти імперії. В одному випадку одна й та сама частина билася навіть у несприятливих обставинах а з другого в таких самих обставинах навіть не пробувала ставити ворогові спротив.

Оцінюючи совєтський бойовий потенціял, „Бюлетень" вживає такі критерії: до якої межі втрат військова частина здібна до перемоги і яке є відношення між втратами та здобутками. Тут подаються факти з першої і другої світової війни. Хоч у першій світовій війні ще не було совєтської збройної сили, а була тільки російська, це факту не міняє, бо суть та сама.

У першій світовій війні Москва змобілізувала 15.5 мільйона людей. З того було вбитих 1.65 мільйона (10%), ранених 3.85 млн. (24%), полонених 2.41 млн. (15%) і дезертирів 1 млн. по 1917 році (6%).

В другій світовій війні Москва змобілізувала 30 мільйонів людей. З того було вбитих 5 мільйонів (18%), ранених 11.5 млн. (38%), полонених 5 млн. (38%), і дезертирів 1 млн. (3%), що стали по стороні ворога і бились проти імперії. В цілому втрати вбитими й раненими становили коло 50 % всього складу збройної сили.

Ці дані виявляють велику пружність збройної сили при великих втратах, з одного боку, і високій кількості полонених, з другого боку.

Дальші дані такі: Війна тривала для Совєтів 47 місяців. На перших 5 місяців війни припадає 75% полонених і втрати 1.6 млн. квадратових кілометрів території з 40 % населення, 63% вугілля, 68% заліза, 58% сталі, 60 процентів алюмінію, 38 процентів хліба, 21,000 танків, 32,000 гармат та 17,000 літаків. На решту 42 місяці війни, коли Москва вже мала коло 500 дивізій, припадає 25% полонених, тобто по 50 вояків місячно на дивізію. В першій світовій війні найбільша воєнна операція коштувала 225,000 полонених, а в другій світовій війні піддавались ворогові нараз сотні тисяч. Ці цифри при уважній їх оцінці виявляють роздвоєну душу совєтської армії.

„Бюлетень" подає лише соціяльні й психологічні причини того явища і промовчує причини національні, які і є отим третім обличчям совєтського Марса.

Дуалізм чи роздвоєння душі виявилося спочатку 1905 і 1917 року. Ті революції порушили в імперії віками встановлений соціяльний лад. Коли постав СССР, його проголошено батьківщиною міжнародного пролетаріяту, і збройну силу рекрутовано лише з рядів пролетаріяту і виховувано в дусі інтернаціоналізму. Пізніше притягнено до військової служби й інші верстви населення. Селянство не виявило бажаної комуністичної моралі в обороні СССР. Таку збройну силу можна ще було контролювати відповідним компартійним апаратом під час миру, але неможливо було контролювати під час війни, і тому довелось її вже в ході війни реформувати. Москва викинула з збройної сили комуністичний ідеологічний баласт і прийняла оборонний патріотизм, який появився самочинно як відповідь на бажання німців забрати цілу московську імперію.

Замість війни за інтереси міжнародного пролетаріяту проголошено вітчизняну війну, замість комуністичних святців реабілітовано викляттих „ворогів народу" Александра Невського, Петра 1-го, Кутузова, Суворова. До них долучено ще й українського гетьмана Богдана Хмельницького. Введено традиційні імперіяльні уніформи, відновлено Церкву і зорганізовано для неї патріярхат, а вкінці пущено в хід апелі до сепаратних національних почувань поодиноких народів СССР. При тому замінено й інтернаціональний гимн на московсько-імперіяльний, компартійних комісарів підпорядковано воєнним командирам, а військові формації НКВД перекинено з запілля, де вони наглядали за армією. І сталось чудо.

З першими кличами московська збройна сила відступала від Сяну і Буга до Волги, а з новими кличами закінчила переможно війну походом від Волги до Берліну.

Цю лінію Москва підтримує в основному й тепер, хоч часами пробує вводити в ужиток нові поняття, як совєтський патріотизм, пролетарський соціялізм і т. п. Не замикає вона собі шляху й для поновлення в потребі апелів національного порядку, творячи для них базу, якої не було у війні і яку треба було імпровізувати.

Ті дані виявляють подвійну душу совєтської збройної сили і в такій площині: з одного боку глибокий патріотизм, а з другого — глибока політична та соціяльна опозиційність. Патріотизмом визначається верхівка збройної сили, опозиційністю середній та низовий її склад.

„Бюлетень" не використав усіх арґументів в оцінці бойового потенціялу совєтської сили. А ті арґументи такі, що міняють і самі висновки і вказують, що совєтська збройна сила має не подвійне, імперіяльне і соціяльне, а потрійне, бо ще й національне обличчя. Деякі з арґументів, хоч побіжно згадується, не розглядається логічно і трактується як побічний чинник.

А ті арґументи ось які:

Один мільйон дезертирів під час першої світової війни — явище не лише соціяльне, а переважно національне. Будувались тоді різні національні держави на руїнах московської імперії, і той мільйон дезертував у значній мірі не з соціяльних причин, а з національних, щоб служити в своїх національно-державних арміях.

Гетьман Б. Хмельницький ніколи не належав до святців московської імперії. Коли його під час останньої війни притягнено на службу імперії, то цим зроблено поступку

(Закінчення на стор. 4-ій)

Американська нуклеарна зброя поліпшується якісно і кількісно

Вашинґтон. — Комісія Атомової Енерґії в своєму 24-му піврічному звіті повідомляє, що в загальному нуклеарна зброя цієї країни „швидко збільшується і щодо числа і родів". В цьому звіті признається, що ще немає окремих нуклеарних бомб для далекосяжних керованих ракет, ані ще немає готової протиракетової зброї. Тепер саме мають випробовувати атомові бомби для керованих ракет на Пацифіку, але перед бомбами повинні бути вже певно випробовувані самі керовані ракети. Досі далекосяжні керовані ракети ще не є так вдосконалені, щоб можна їх було масово продукувати і одночасно з тим масово продукувати для них нуклеарні бомби. Здогадуються, що ЗДА мають великий запас різнородних бомб і різнокаліброві зброї ще з того часу, коли вільний світ не знав, що СССР має далекосяжні керовані ракети, які вистрелили совєтського „Спутніка". Комісія Атомової Енерґії повідомляє, що впродовж першого півріччя цього року продукція експльозивних матеріялів, потрібних для нуклеарної зброї, була більша від запроєктованої в пляні. В тому часі „поліпшено моделі зброї і впроваджено нові роди зброї, малої, більше ефективної, і яку легше можна випродукувати і яка негайно діє". ЗДА мають готові три атомові підводні човни, четвертий випробовується, а 18 будується. Задовільні є висліди в продукції нуклеарних ракет для керованої зброї і для летів у космічні простори. Зроблено великі поступи в використовуванні атомової енерґії для мирних цілей.

„КАМІНЬ, ЄГО ЖЕ НЕБРЕГОША ЗИЗДУЩІЇ"

Лондон. — Минає рік за роком, і люди різних націй, що наслідком натиску большевицької Росії мусіли покинути рідні країни, починають міркувати про причини свого нещастя. В Англії є численна польська еміґрація і два польські „державні центри", що ніяк не можуть дійти до згоди. Дуже велику частину цієї еміґрації становлять поляки із „східніх кресів", значить з українських і білоруських територій, що були під Польщею до вересня 1939 р. Незабаром минає 20 років, як на тих територіях нема польської влади. Маліють надії „кресовців" на поворот у ті країни, де їм добре жилося, як панівній верстві. І тепер чути в розмовах і в польській пресі переоцінку польської політики в рр. 1918-1919, коли відновлена Польща почала аґресію проти України, Білоруси і Литви.

„Ютро Польскі", двотижневик Польської Селянської Партії в Лондоні в числі з 30 червня ц. р. містить статтю Ц. Комоцького — „Де Ґоль і Пілсудський", і при цім згадує польську нерозважну політику супроти сусідів Польщі після першої світової війни. Комоцький засуджує польську аґресію проти України, розпочату в листопаді 1918 р. і стверджує, що через перемогу над українцями Польща не мала корисних для себе здобутків, бо мала — „включення на 20 років території, заселеної здібним народом з виробленим почуттям державної солідарности"... Автор статті приходить до такого висновку:

„Чи не слід було б тоді прямувати до створення федеративної держави з польсько-українським урядом у Львові, незалежним від Варшави? Чи таке „відірвання" від матері не запобігло б шуканню українцями приятелів на Заході, а пізніше на Сході? Ми створили собі ворожу меншість, що дихає бажанням помсти за „пацифікацію", вирізує „польських панів" як за Хмельницького".

Так пише Ц. Комоцький. Ця пізня переоцінка минулої польської політики супроти України має ту вагу, що вже деякі польські журналісти не бояться виступати в пресі з осудом польського імперіялізму. Ще не дуже давно стаття Ц. Комоцького не побачила б світу, з огляду на польську націоналістичну „вулицю".

Перед цим журналіст Р. Врага в паризькій „Сирені" писав на цю саму тему і, зокрема, підкреслив факт: Польща, виґравши війну проти Москви в 1920 р., зрадила українську армію, яка билася разом з польським військом. Наслідок був і для Польщі катастрофальний. Москва використавши індустрію і природні багатства України, за 20 років зліквідувала й Польщу.

1846 р. писав наш історик М. Костомарів у „Книгах Битія Українського Народу" про Україну, як „камінь, що ним погорджували будівничі". Будівничі Европи після першої світової війни не хотіли мати незалежної України. Тепер багатьом стало видно, що то була фатальна помилка.

ВІЗЬМИ МЕНЕ З СОБОЮ!

Нижучий, як з ножа,
Осінній вітерець . . .
Зближається межа —
Початок і кінець.
Життя несе
По вінця келих болю,
Я вип'ю все
За неминучу долю.

У світове
Стелитиметься шлях,
І попливе
Туман в моїх очах.

На землю упаду
Холодну і чужу,
Спокійний на виду,
Я встану і скажу,
Озвуся я
Останньою мольбою:
— Душе моя,
Візьми мене з собою!

ОЛ. ВЕРЕТЕНЧЕНКО

Мілена Рудницька

БОРОТЬБА ЗА ПРАВДУ ПРО ВЕЛИКИЙ ГОЛОД

(15)

Між европейськими провідними письменниками тридцятих років Бернард Шов, у своєму захопленні Совєтським Союзом, не був відокремленим явищем. Дурман совєтофільства був тоді дуже поширений в колах інтелектуальної еліти. Большевицька пропаґанда, зокрема дуже спритна тактика Літвінова зуміли переконати ліберальні кола Заходу, що вся небезпека для демократії, свободи й миру — в нацизмі й фашизмі, і що єдиний порятунок від цієї небезпеки — сильний Совєтський Союз. Звідсіля був уже тільки один крок до висновку, що треба співпрацювати з „лівими" й дати їм усю підтримку, бо вони, мовляв, „будують кращий світ". Ромен Роллян, який жив тоді у Швайцарії, відмахувався руками, коли йому розказували про голод на Україні. „Я цього не хочу слухати, моїм обов'язком є поборювати ближче й більше лихо, я поборюю гітлеризм", — повторював він з упертістю маніяка. Він, що писав гимни на честь Ґанді і його тактики пасивного спротиву, не мав жадного співчуття до українських селян, які гинули з голоду за спротив колективізації.

До тої самої категорії ліберальних гіпокритів, що Бернард Шов і Ромен Роллян, належали й інші провідні західньоевропейські літератори, як Барбюс, Гакслі, подружжя Веб. „Юридичним кретинізмом" прозвав цю безкритичну поставу до большевизму Іґнаціо Сільоне, за „монументальний ідіотизм" уважав її Маґґеридж.

Скрізь поставали товариства культурної співпраці з СССР або товариства приятелів Совєтського Союзу. Маґґеридж висміював їх у статті, написаній в формі відкритого листа, п. з. „До приятелів Совєтського Союзу", що появилася в лондонському журналі „Інґліш Ревю". Ось уривки з цієї статті:

„Хто ви такі, дорогі приятелі Совєтського Союзу? Ви — праведна меншість, ви ті, що підтримують ідеали; ті, що понад усе люблять правду і свободу; ви — пацифісти і святі, гуманітаристи й філософи, коротко кажучи, еліта й передня сторожа нації. Коли в Німеччині переслідують жидів, ви протестуєте; ви тоді кажете, що кривда гноблених народів — це ваша власна кривда. А втім — і в тому вся суть справи — ви гнете спину перед диктатурою пролетаріяту, дармащо вона має дослівно ті самі характеристичні риси, що їх ви так гаряче поборюєте в інших . . . Я певен того, що навіть хлопчина з початкової школи, коли сяде в потяг і переїде через Україну, нехай би і так, як ви, в товаристві вірного своєму панові провідника „Інтуриста", то, перш ніж доїде до Одеси, зауважить, що проїхав країну, де завмерла усмішка, країною, виморенoю голодом, де зруйновано сільське господарство, де лани заросли бур'яном. А ви, цвіт інтеліґенції, автори книжок, редактори часописів, ви проїжджаєте Україну й повертаєтеся додому з золотими казками про успішні колективні господарства та про щасливе, радісне, добре відгодоване і класово свідоме селянство".

Останній уступ цього відкритого листа стосується недвозначно до ЕдвардаЕрріо і його подорожі по Україні в кінці серпня 1933 року. Про цю подорож і про ролю, яку французький політик відіграв, як знаряддя большевицької пропаґанди, була стаття в „Свободі" минулого року з нагоди смертиЕрріо (4 квітня 1957 р.). На цьому місці вистачить пригадати, що Erріо був головним козирем в руках большевиків. У критичний для них момент, напередодні сесії Ліґи Націй і різних міжнародних зборів, коли світова публічна опінія щораз більше інтересувалася ситуацією на Україні, совєтська пропаґанда посилалася на свідчення політика світового маштабу, який, відбувши „студійну подорож" по Україні, заявляв у статтях і публічних виступах, що відомості про голод і злидні в Україні є „абсурдним мітом".

П'яті колони в демократичних державах роздули заяви Едварда Ерріо до небувалих розмірів. Довкола його особи розгоріла в пресі гостра полеміка, в якій брали участь і українські поцейбічні діячі, відкидаючи твердження Ерріо та наводячи докази, що Україна в дійсності знаходиться в жахливому становищі. Але для керманичів держав переконливішою, ніж наша арґументація, була так звана державна рація, себто політичні й господарські, дармащо дуже короткозорі, інтереси їхніх країн.

Такі були настрої в широкому світі, коли жменя українських громадян, представників комітетів рятунку України, з'їхалася на початку вересня 1933 року у Женеві.

Як же воно сталося, як було можливе, що в такій несприятливій міжнародній ситуації речники поневоленої нації зуміли спонукати найвищий ареопаг світової політики, яким в тих часах була Рада Ліґи Націй, взяти справу Великого Голоду на обговорення?

Справа Великого Голоду на Конґресі Національностей

Поки українські представники звели головний бій на терені Ліґи Націй, вони підняли справу Голоду на Конґресі Европейських Національностей. Тому слід про нього сказати кілька слів.

Такі конґреси збиралися щороку, здебільша в Женеві напередодні вересневої сесії Ліґи Націй. Вони мали добрий резонанс у світовій пресі, і в цьому лежала чи не головна їх вага. В 1933-му році конґрес відбувався в Берні, столиці швайцарської федерації, від 16-го до 19-го вересня. Наради відбувалися в Бундесгавзі, тобто в будинку федерального парляменту.

Про саму установу, повна назва якої звучала „Конґреси зорганізованих національних груп в державах Европи" і яку коротко називано „Конґресами Меншостей", треба сказати, що це не була міжнародна організація високої кляси: її членами були не нації-держави, а „міноритети", національні меншості в різних країнах Европи. З ласки авторів Версальського договору такі національні групи, відірвані від материка, налічували в поверсальській Европі понад 30 мільйонів осіб. Метою конґресів національностей було боротися за кращу міжнародну охорону меншостей і захищати їх інтереси проти зловживань панівних націй.

Західні українці, зведені Версальським договором до рівня „міноритетів", були членами згаданої установи від 1928-го року. Звичайно, від нашої участи в Конґресі Національностей годі було сподіватися поправи становища українського народу під польським чи румунським володінням. Проте, кожний публічний виступ українського делеґата на якому міжнародному форумі був нагодою для пропаґанди української справи. Тому тодішні провідники західньоукраїнської політики вважали, що варто скористати з цієї трибуни. Правда, українські делеґати частенько заходили в конфлікт з президією Конґресу, бо вона, наслідуючи звичаї Ліґи Націй, забороняла всякі гостріші виступи, всякі атаки проти окупаційних урядів. Промовляти треба було „в рукавичках", дипломатичним стилем, не називаючи речей їхніми іменами.

ВЕЛИКЕ П'ЯТДЕСЯТИЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО БРУКЛИНУ

Хто не знає славного українського Бруклину? Того Бруклину, який в різні періоди часу успішно конкурував з самою столицею американської України, Ню Йорком. Того Бруклину, що досі залишився прикладом громадських чеснот для всієї української американської громади.

П'ятдесять років тому він був одним з найбільших і і наактивніших центрів українського життя в Америці. Силами свідомої української молоді Бруклин поставив свою рідну церкву, вибудував свій Народний Дім, заклав свій Відділ Українського Народного Союзу, який став справжнім осередком громадського життя. Історія п'тидесятилітнього існування 325-го Відділу УНСоюзу „Запорожська Січ" це історія бруклинського громадського життя, це у великій мірі відбитка історії розвитку організованого життя всієї нашого американсько - української громади. Свіжі емігранти з рідного краю недавно ходили одинцем у Бруклині. Скоро вони зібралися разом у гостинних рамах УНСоюзу й там спільно станули до праці і для самого УНСоюзу, і для всієї громади, всього організованого українського життя. Яка шкода, що теперішня молодь, і та, що вже тут народилася і та ще недавно прибула до цього краю, не горнуться так до своєї організації та своїх народніх домів, хоч ці вже готові і вступ до них стоїть отвором, як то робили наші ранні піонери.

Пошанувати тих заслужених піонерів українського життя в Бруклині, а рівночасно звернутися з голосним закликом до новішого українського покоління, що живе й то живе куди краще, як їх батьки, щоб вони пристали до української громади, щоб ввійшли до свого союзового місцевого Відділу, щоб доповнили його й повели новими шляхами, це є ціль намічених ювілейних святкувань 325 Відд. УНСоюзу Бруклині.

На початку недалекої вже осени, в неділю 12-го жовтня 1958 р., названий Відділ УНСоюзу влаштовує в Народнім Домі в Бруклині при 216 Гренд Ст., великий ювілейний бенкет, який має закінчити ювілейні обходи тієї організації. Участь в бенкеті заповіли всі визначні місцеві й багато позамісцевих громадян як з українського так і з американського світу. Відділ має честь мати між своїми членами першого містопредсідника УНСоюзу, п. Иосифа Лисогора, що тільки підкреслює вагу того Відділу в союзовій громаді та у всім українським життю українського Бруклину, тим більше, що останній є також головою бруклинського Народного Дому. Організатори цього ювілейного бенкету не сумніваються в тому, що їхнє свято п'ятидесятиліття стане найвизначнішою подією цього року не тільки самого Бруклина, але всієї нюйоркської метропольтальної округи та що на ньому зустрінуться всі визначніші громадяни тієї округи. Але найбільшою надією організаторів того ювілейного бенкету є сподівання, що на тому бенкеті зустрінуться старі піонери з усією українською молодю Бруклину і округи, яка включиться в місцеве союзове й ширше українське життя та з часом перейме в свої молоді руки керму великої місцевої української громади. Бо тільки такі ювілеї, які зв'язують спомини минулого з надіями на майбутнє, які, дивлячись на пройдений шлях, намічують новий шлях в майбутнє, тільки вони мають свій глибокий сенс і користь для громади.

Іван Біпко
Голова Інформаційної Комісії Ювілейного Комітету 325-го Відділу УНСоюзу.

УКРАЇНЦІ В КАНАДІЙСЬКИХ НАУКОВИХ ВИДАННЯХ

З приємністю відмічуємо співпрацю українців з чужомовними науковими виданнями, в яких вони друкують свої більші праці, розвідки, причинки до поодиноких питань чи тільки статті.

Нещодавно появився 28-ий том 2-ге ч. наукового квартальника Оттавського університету (Ревю де ль Юніверсіте д'Оттава), в якому поміщено розвідку проф. д-ра Володимира Кисілевського п. з. Психологія іміґранта: реакції, спричинені змінами середовищ. Як відомо, д-р В. Кисілевський є високим федеральним урядником у міністерстві громадянства і іміґрації, професором Оттавського університету і головою Осередку НТШ в Оттаві. В цій черговій праці український науковець занимається важливою соціологічною проблемою міґрації у загальному і приспосіблення новоприбулого в країні поселення. Це питання проявляється ярко в трьох аспектах: людина рішилася міґрувати, вона є в приготовчому стані, далі приходить черговий процес, тобто перехід з одної спільноти в другу і кінцевий, то є поглощення новоприбулого новою спільнотою. Та тема незвичайно цікава, зокрема для країн, в яких питання іміграції є постійно актуальне, тому зрозуміло, чому міністерство громадянства і іміґрації замовило для себе поважну кількість відбиток цієї праці. Треба зазначити, що теперішня розвідка проф. Кисілевського, це його виклад, що його він мав у квітні ц. р. в університеті Мавнт Еллисон у місцевості Секвил, провінція Ню Бронсвик.

Інша наукова установа, Канадська Католицьна Асоціяція Істориків, помістила у свому звіті за 1957 рік, що появився нещодавно друком, доповідь д-ра Богдана Казимири, що її він читав на річному науковому з'їзді Асоціяції в Монтреалі. В цій доповіді автор говорить про старання Митрополита Андрія Шептицького для канадійських українців, використовуючи джерельний і архівальний матеріял. Ця доповідь — це причинки до вивчення історії канадських українців у початках їхнього поселення.

З Канадською Католицькою Асоціяцією тісно співпрацюють такі члени-українці: сенатор Василь Вал з Вінніпеґу, Михайло Буртняк з Торонто, проф. д-р В. Кисілевський, д-р Б. Казимира і інж. Зенон Янковський з Оттави.

Коли Ви вважаєте себе політичним емігрантом — амбасадором України, то знаєте про великий вклад Українського Народного Союзу в змаганнях за права України та українців, Ви напевно свідомі обов'язку бути членом цієї організації.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Хор Юра видав Альбом плит

Хор Української Католицької Церкви св. Юра в Ню Йорку випустив новий альбом плит. Ціль цього Альбому є заповнити ту прогалину, що на неї не звертали досі уваги. Він з певністю знайдеться у бібліотеці кожного, хто вміє оцінити працю хору, і любить церковну музику.

Цей альбом був виконаний під умілим проводом проф Теодора Онуфрика, який уже понад 38 літ дириґує Хором при церкві св. Юра. Як уроджений мистець та невтомний професіоналіст він всю свою енерґію присвятив церковній музиці. Цей хор і його дириґент здобули собі славу релігійними і світськими виступами в Карнеґі Голл, у Тавн Голл, у Медісон Сквер Гарден та в інших авдиторіях Нюйоркської Метрополії. Його спів розносився по радіових хвилях широкими просторами Америки, а востанньому часі численні тисячі глядачів бачили його на телевізії.

В цім альбомі, який зроблений на ЛП Майкроґрув 33 1/3 РПМ, можна почути пісні та гимни Ів. Золотоустого в старославянській та українській мовах. Традиційна красномовність і богомільність того Золотоустого поета є чудово злучена зі словянською-українською музикою, яка часом є мелянхолійною, а деколи веселою, проте завсігди настроєво поважною та овіяною молитовним чаром.

Тільки обмежена частина цих альбомів є на продаж, і хто хотів би купити, може прийти до Парафіяльного Уряду Церкви св. Юра, при 22, 7-ма вул. в Ню Йорку.

Д. В.

Бавнд Брук, Н. Дж.

Відпочиниково - виховний табір Юного ОДУМУ „Хортиця"

13-го липня 1958 р. в „Українському Селі" біля Бавнд Бруку, Н. Дж., в оселі Нюйоркської УПЦерковної громади св. Володимира Великого при співпраці цієї громади та старанням Виховної Ради ОДУМ-у відкрито відпочинково - виховний табір Ю. ОДУМ-у — „Хортиця".

Табір розташований в чарівріиному куточку оселі „Українське Село", у вигідно розташованому в тіні кріслатих дубів будинку (бунґало) з 15 кімнатами, що вміщають по 3 ліжка кожня.

Провід Нюйоркської УПЦерковної громади саможертвенно йде на допомогу українській молоді в її національно - виховній ділянці. Посвячення приміщень і прапорів табору довершив духовний опікун Ю ОДУМ-у Високопреподобний о. прот. Л. Веселовський, який просив Божого Благословення й допомоги у здійсненні творчих прямувань української молоді для добра української Національної Церкви та всього українського народу.

Першого дня прибуло до табору 14 хлопчиків і 11 дівчаток. Провід табору находиться в досвідчених руках. Комендантом табору є п. Павло Лимаренко, голова Виховної Ради ОДУМ-у, пластовий сеньйор, його помічник у виховній та організаційно - господарчій праці, член Вих. Ради ОДУМ-у проф. Сенько. Виховательі п-ні Степаненко Галина та Славко і Ріта Никіш.

Відпочинково - виховний табір Ю. ОДУМ-у „Хортиця" розпочинає другий рік свого існування та корисної діяльности.

І. В.

Йонкерс, Н. Й.

Трагічна смерть Гр. Мороза

Виїхавши на відпочинок до Понд Едді, недалеко оселі Робітничого Союзу, згинув трагічною смертю 26-го липня бл. п. Григорій Мороз, активний член нашої громади. Перебуваючий також на оселі п. Петрика п. М. Я. забавлявся стрілянням до цілі 22-каліброво стрільбою. Померлий був біля 2 - 3 метри від п. Я. і саме тоді схиляв голову, щоб закурити цигарку, як випадкова куля трафила його в голову. Свідками трагедії були дружина померлого та син Осип. Всякі операційні забіги не помогли врятувати його життя. Дивним збігом обставин оборонець Львова з 1-ої світової війни згинув від необережної кулі побратима з 2-ої війни. Покійний залишив крім вище згаданих доньку Зеновію, зам. Гладчук, двох зятів та двоє внуків.

Утоплення

Тиждень тому втопився надійний юнак Н. Бибел, літ 18, купаючись у ріці Гадсон коло Йонкерсу.

Вшанували ветерана

Кат. Ветерани при Церкві св. Михаїла вшанували окремим обідом промоцію п. Р. Федірки на лейтенанта міської поліції, про що „Свобода" вже згадувала. Представники організації та —громадянства численно взяли участь у тій церемонії.

Успіхи наших дітей

З кінцем шкільного року 1957/58 такі учні з Гай Скул дістали медалі за успіхи в науці: Юрій Кіналь, син д-ра Кіналя — 2 медалі. Він рівночасно є аматор „коротко - хвильовець" і має успіхи зі своєї радіостанції; Денис Химець — член українознавчих курсів на Союзівці — 1 медаля та учениця Н. Комора — 1 медаля. На всіх 8 медаль — діти нашої громади здобули 4. Також Богдан Русинко, ученик публ. школи дістав нагороду з титулу „хлопця року". Уч. Н. Качмар, син п. Петра Качмара, скінчив із відзначенням середню школу та отримав 4-літню стипендію на технічний каледж.

Українознавча Школа

Цього року учащало з кінцем шкільного року 35 дітей. Наука відбувалась в першій групі — 2 год. тижнево, а в другій і третій по 3 год., в парохіяльній школі. Шкільний рік закінчено 14-го червня скромною церемонією, під час якої промовляли о. дек. Клос, цибала голова Батьківського Комітету.

С. К.

● **У Литл Неррове,** Нова Скотія, втопилася 38-річна Антоні МекНіл разом із 6-ма дітьми у віці від 4-ох до 22-ох років, коли їх авто впало в озеро 40 стіп завглибшки.

Перший українець став членом Американської Спілки Мистців

Олександер Климко

Олександер Климко, відомий український маляр і графік, що прибув до ЗДА в 1956 році з Арґентини і працює тепер в Ню Йорку, одержав повідомлення, що його принято в члени американської спілки театральних, кінових і телевізійних мистців Об'єднані Сценічні Артисти. Прийнято О. Климка в члени цієї спілки на підставі висліду спеціяльних іспитів, що відбулися в днях 20 до 22-го червня і що їх витримало на всіх 97 зголошених тільки 8 осіб. Іспити такі відбуваються раз на рік і під час них треба виконати низку складних проєктів з різних ділянок декораційного мистецтва. О. Климко працював уже до приїзду до ЗДА в британійській та в арґентинській фільмовій індустрії.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

В останньому часі багато членів УНСоюзу, що є передплатниками „Свободи", пересилають схвалену 24-ою Конвенцією доплату на поштову пересилку „Свободи" в сумі 15 центів місячно безпосередньо до Адміністрації „Свободи", часто з всілякими іншими розрахунками. Ці 15 центів місячно на доплату до поштової пересилки „Свободи" члени УНС повинні вплачувати тільки рівночасно із своїми місячними вкладками до УНСоюзу на руки секретарів Відділів УНС, а безпосередньо до Адміністрації „Свободи" повинні переслати свою доплату на поштову пересилку в сумі 15 центів місячно (90 центів піврічно або $1.80 річно) тільки жінки, що є членами УНСоюзу і передплачують „Свободу", та в сумі $2.00 річно тільки ті передплатники, що не є членами УНС. Дуже прохаємо придержуватись тієї процедури.

ПОТРІЙНЕ ОБЛИЧЧЯ СОВЄТСЬКОГО МАРСА

(Продовження зі стор. 2-ої)

українцям-воякам совєтської армії. Цей фактор треба розглядати як спеціяльний апель Москви до національних почувань українців, щоб боронили совєтську імперію.

Національні апелі, які Москва під час війни пустила в хід, важко клясифікувати як соціяльне явище. До таких апелів можна зарахувати навіть назву „українські фронти". Осуджений тепер Москвою вірш Сосюри „Любіть Україну" — також один з апелів до національних почувань українців. Таких віршів було досить багато в літературі.

Один мільйон добровольців, що бились з німцями від 1943 року проти совєтської імперії, керувались не тільки соціяльними, а й національними почуваннями. „Бюлетень" трактує це як спеціяльний феномен і не старається його ближче пояснити, коли в дійсності це був своєрідний політичний рух. Дані з кінця війни показують, що яких 80% тих вояків — це були українці, а їхньою мрією було не звільнення Росії від комунізму, а звільнення України і від комунізму і від москалів. Помилкою німців було те, що цей фактор вони не використали від самого початку війни. Цей фактор підтверджують тепер і німецькі фахівці, коли кажуть, що війну програно в Києві в 1941 році.

Рік 1956-ий показав, що Москва тримала в Польщі дивізії, в яких було багато українців. Коли в 1947 році в Польщі піднялась ворохобня, вояки тих дивізій виявили симпатії до поляків. Тому Москві довелось стягнути з Польщі ті дивізії. Це вже явище не соціяльного, а національного порядку.

При здушуванні повстання в Берліні українські вояки відмовлялись стріляти на німецьких робітників. В той час відбувалися в Німеччині численні воєнні суди проти українців. І лише від того моменту Москва почала стягувати українців з тих дивізій. То був більше національний, як соціяльний момент.

І на Мадярщині, чи то поодинокі, чи цілі групи совєтських вояків переходили на бік повстанців (хоч це загально чомусь промовчується), щоб битися з ними проти москалів. Цей факт змусив Москву маневрувати до часу, коли з СССР прибули дивізії, укомплектовані москалями. Це вже не соціяльний, а чисто національний момент.

Чому „Бюлетень" закрив серпанком оте третє обличчя, це його справа. Нині оце третє обличчя ще невиразне, але завтра, як почнеться бій, воно виявиться при відповідних обставинах як децидуючий чинник, як всі інші моменти з соціяльними й спеціяльними феноменами включно. Національні моменти діють нині більше, як всякі інші. А доказом цього є хоч би події останніх років, які базуються на національних, а не інших підставах і які відомі під збірною назвою націоналізму.

М. С.

Які дати мусів відзначити український народ в місяці липні

Київський журнал „Соціялістична Культура" за червень місяць ц. р. в рубриці „Наш календар" подав найголовніші дати, які мусів у липні місяці відзначити український нарок. Ось вони:

„5 липня — 40 років з дня відкриття (1918) першого з'їзду КП(б)України; 7 липня — 60 років з дня смерти (1898) М. Ярошенка — відомого російського художника; 15 липня — 100 років з дня смерти (1858) О. Іванова — видатного російського художника; 16 липня — 90 років з дня смерти (1868) Д. Пісарєва — видатного російського критика і публіциста; 19 липня — 65 років з дня народження (1893) В. Маяковського — великого російського поета; 24 липня — 130 років з дня народження (1828) М. Чернишевського — великого російського революційного демократа, письменника і публіциста; 27 липня 1902 року народився Я. Галан — видатний український письменник (злочинницьки вбитий у 1949 році)".

Ось такий календар „найголовніших дат".

● **Англійський прем'єр Мек-Міллен** минулого тижня мав зустріч з обома своїми попередниками — відвідав Винстона Черчила напередодні його виїзду на південь Франції і приймав у себе Антоні Ідена, який приїздив до Лондону на панахиду по вбитому іракському королеві Фейсалові II.

Артур С. Флеммінґ склав присягу як секретар здоров'я

Вашинґтон. — 1-го серпня новий секретар здоров'я, виховання і добродійности Артур С. Флеммінґ склав присягу в Білому Домі на руки судді Найвищого Суду ЗДА Чарлза Е. Віттакера в присутності президента Айзенгавера. Флеммінґ служив вже в уряді Айзенгавера як голова уряду оборонної мобілізації, і тому Айзенгавер тішиться, що „має його знову між своїми співробітниками". Після складення присяги Президент передав Флемінґові номінаційну грамоту. Присутні були члени родини Флеммінґа і деякі члени кабінету. Флеммінґ обіймає становище по Маріоні Б. Фолсомі, який зрезиґнував із свого становища і пішов до приватної служби.

Туреччина дістала 359 мільйонів позики

Вашинґтон. — Туреччина дістала від західніх держав позику у висоті 359,000,000 долярів, на які склались 234.000,000 доляри з титулу американської закордонної допомоги, 25,000,000 від Міжнародного Монетарного Фонду і 100,000,000 долярів від европейських членів Організації для европейської економічної співпраці, в тому числі 50,000,000 долярів від Західньої Німеччини. Водночас Туреччина зобов'язалась перевести цілу низку господарський реформ, які оздоровили б її фінанси. Туреччина завинила закордонним державам з титулу торговельних оборотів з ними 175.000.000. Ці вірителі Туреччини погодились на тимчасову шостимісячну мораторію, а в міжчасі має дійти до згоди щодо розложення Туреччині її обов'язуючих сплат на довші й менші сплати. Внутрішньо-господарські реформи в Туреччині мають охопити м.і. також офіційну девальвацію турецької валюти за минулорічним зразком подібної реформи у Франції.

Роздрібні ціни на фармерські продукти збільшилися на 8 відсотків

Вашинґтон. — Представник департаменту рільництва повідомляє, що роздрібні ціни на фармерські продукти в місяцях квітні - травні - червні цього року збільшилися на 8 відсотків в порівнянні з тим самим часом минулого року. З того збільшення цін скористали на 60 відсотків фармери а 40 відсотків пішло в кишені всяких посередників. Прибутки посередників рільничими продуктами в другій чверті цього року збільшилися на 5 відсотків в порівнянні з другою чвертю 1957 року. Торговельні кошти харчовими продуктами збільшилися тому, що зросли платні робітників, оплати за транспорт та інші подібні видатки тих, які перепродують харчі.

Унікальна збірка стародавніх пісень у Бібліотеці львівського університету

Як повідомляє „Радянська Україна" з 19 червня ц. р., у фондах наукової бібліотеки Львівського університету зберігається унікальна рукописна збірка пісень 15-го сторіччя. Тепер зроблено її фотокопії, які на просьбу музикознавців різних держав висилаються до різних країн Европи.

Збірка, що зберігається в бібліотеці, — єдина в світі, в ній записано багато мелодій т.зв. табулатурою. (Табулатура — це стародавня шестилінійна нотна система, де звуки означалися латинськими літерами, а їх розмір — значком, виставленим над літерами).

Перші записи в збірці було зроблено в 1555 році. Вона невеликого формату, має гарну оправу з жовтої шкіри. В ній 250 сторінок. На початку записано табулатурою німецькі пісні, а далі — французькі „шансони" та італійські „мадриґали". В збірці є пісні відомого в 16-му сторіччі італійського композитора Джованні Пакколіні. За наявними відомостями, будь-яких інших записів творів цього талановитого італійця в світі тепер не залишилося. Багато в збірці пісень і танців польського народу.

КОНҐРЕС ПРИЙНЯВ ЗАКОПРОЄКТ ПРО ГУМАННІ СПОСОБИ ЗАРІЗУ ХУДОБИ

Вашинґтон. — Сенат 30-го липня прийняв законопроєкт про гуманні способи зарізу худоби і домашньої птиці, а Палата прийняла подібний проєкт ще в лютому. Різниці між ними має узгіднити окрема конференція. В законі дозволяється на заріз тварин згідно „з жидівським або якимись іншими віровизнаннями".

● **Князь Райніє III Монакський** і його дружина Ґрейс 4-го грудня будуть почесними гістьми на Імперіяльному балі в готелі „Астор" в Ню Йорку. Прибуток із цього балю призначено на хворих музик, які перебувають на лікуванні в шпиталях

КАТАЛОГ

КНИЖОК КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

83 GRAND STREET — JERSEY CITY 3, N. J.

Належність за книжки просимо слати тільки чеками, або поштовими переказами

(1)

Альбом Українських Січових Стрільців, опр.	$8.75
Андерсен Г. К.: **Попелюшка, ілюстр казка**	0.50
Бабій О.: **Повстанці** — поема	1.75
Бандурак В.: **Козацька дитина, опов. з козацької бу**в.	0.50
Барка В.: **Рай** — роман ст. 310	3.00
Бендер В.: **Марш молодости. Пригоди одної сотні** І-ої Дивізії УНА	1.60
Боднарчук І.: **Кладка — дитячі новельки**	0.75
Борецький М.: **Любіть Україну** — альбом, опр.	12.50
Верховинець М.: **Ідеш, брате мій. Думки і враження.**	0.75
Вітрового батька торба, укр, нар. казка	1.50
Вишницька І.: **Музика**	1.50
Витанович І.: **Кость Панківський,** ідеаліст гром. праці...	1.00
Витвицький В.: **Михайло Гайворонський** бр. 3.00, опр.	3.50
В рядах УПА — збірка споминів. Бр. 2.75 опр.	3.50
Гоголь М.: **Твори. Том І і II** опр.	3.75
Голоскевич Г.: **Правописний словник** опр.	4.50
Гуменна Д.: **Діти Чумацького Шляху**	2.50
Хрещатий Яр — роман-хроніка	4.50
Багато неба, нариси	2.50
Мана — повість	1.50
Велике Цабе, повість	2.50
Епізод з життя Европи критської	2.50
Горнич С.: **В царстві рабства і бандитизму**	1.00
Давидович-Антоненко В.: **Землею Українською — мистецькі репортажі з подорожі по Україні**	1.50
Діброва О. Г.: **Гами далечини — поезії**	1.00
Подорож у світ	1.00
Діма: **Мить — збірка поезій**	0.50
Пересаджені квіти	0.50
Дончук З.: **Гнат Кіндратович**	1.50
Чорні Дні	0.75
Через річку	0.75
Дорошенко В.: **Великий Каменяр — життя і заслуги** І. Франка, ст. 64.	0.50
Великий Митрополит — пам'яті Митрополита А. Шептицького	0.75
Дудко Ф.: **Війна,** роман	1.00
Чорторий, оповідання	1.00
Великий Гетьман, іст. оповідання	1.50
Дівчата очайдушних днів, оповідання	1.50
Ерем І.: **Работяги**	0.75
Шматко	0.25
Жарський Ед.: **Руханка — гри — забави. Нарис програми фізичного виховання**	1.00
Завадович Р.: **Кобзарева гостина**	0.50
Богута Багатир	1.00
Сойка-штукарка	1.00
Завзятий І.: **Блудний син — 2 томи**	2.00
Зайцев П.: **Життя Тараса Шевченка** бр. 5.00 опр.	5.50
Заклинський М.: **Хмельницький як полководець**	0.25
Запорожець-Девлад О.: **Гарбузова містерія — гум. пов.**	1.50
Збірка українських новель	3.50
Збірник літ. газети бр.3.25 опр.	4.25
Звичайна О.: **Селянська санаторія**	1.65
Оглянувшись назад, оповідання	1.50
Історія Русів	4.00
Качуровський І.: **Шлях невідомого**	1.00
Керницький І.: **Перелетні птахи — веселі історії**	1.50
Герой передмістя — гумор. повість	2.25
Керч О.: **Альбатроси** — роман	2.00
К. І.: **Мала історія України**	0.15
Кібзей Д-р.: **Український лікар**	6.00
Клен Ю.: **Попіл імперій**	3.65
Коваленко Л.: **Рік 2245** (роман-утопія)	2.25
В часі і просторі — п'єса	2.00
Ковальська М.: **Ганна, роман**	0.90
Королів-Старий В.: **Чмелик**	3.75
Згадка про мою смерть	2.00
Коренець О.: **Зшиток малого монґола**	0.60
Косаренка-Косаревич В.: **Московський сфінкс**	6.00
Коцюбинський М.: **Твори в двох томах**	9.00
Крип'якевич-Дольницький: **Нова історія України**	3.50
Крупницький Б.: **Гетьман Пилип Орлик**	0.80
Куліш М.: **Твори**	3.50
Курдидик А.: **Етюди** (мініятури)	1.50
Левіцька-Холодна: **Шлях велетня — розповідь про життя Тараса Шевченка**	3.50

Замовлення враз з належитістю слати на адресу: "SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 4103. Бизнесова справа.

Вернувшись до села, Тарзан доповів Томові: — І так закінчилася справа. Коли видужаєте, я доставлю вас у цивілізовану країну.

Том боязко посміхнувся. — Я... я направду не хочу вертатися. Я б радше залишився тут із цими мирними, вірними друзями.

— Я написав новий тестамент, згідно з яким залишаю свій маєток на добродійні цілі. Якщо ви можете переслати його моєму адвокатові...